

"Застава" излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот.

За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 круне, а за страну земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДВОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22. Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Пред састанак сабора Хрватске и Славоније.

Још се не зна тачно дан, када ће се сабор Хрватске и Славоније састати, да продужи свој рад. Судећи по свима вестима он ће се састати ускоро, најдуже за месец дана. Природно је, да се састанак његов очекује се највећим нестрпљењем и интересовањем, јер он треба сада да донесе важне законе, којима би се у гушино једном за свагда досадашњи кужни, неуставан, управо жандарски систем, који је мимо све владао на основу изавђалих патената, а створило ново, напредно, уставно, слободно доба. Исто тако унапредила и економија и просвета.

Но још је један разлог, због којег се састанак његов очекује са највећим нестрпљењем и интересовањем — Последњи избори иако су донели победу српско-хрватској коалицији, та победа није толико јака, да ова странка има у сабору толико снаге, која би јој била потребна, да сама за себе одлучно и брзо може да донесе све те спасоносне законе.

Обрт у политичком и јавном животу Хрватске и Славоније наступио је неочекивано, нагло. Многи и многи а нарочито чиновнички апарат, који се уживео у оно старо кужно апсолутистичко доба, није могао да га схвати, није веровао у њега. И с тога је и при изборима служио се свима оним старим насилним средствима, да се не би замерио својим претпостављенима, за које је држао, да ће и на даље ведрити и облачити. И тако се могло догодити само, да су многи избори били врло насилни и незаконити, те да су многи чланови бивше навадне народне странке изабрани Наравно да је против доста њихових избора уложен и уток. Ушао је и повећан број Старчевићанаца. И тако српско-хрватска коалиција није ушла онако јака, како је требала да уђе, да би могла што пре извести свој програм.

При првом састанку сабора Хрват

ске и Славоније дошло је било до познатог споразума између српско-хрватске коалиције и Старчевићеве странке. Заседање саборско трајало је тад врло кратко време и сабор је одгођен на неизвесно време.

Од то доба до данас догодило се много шта, што је говорило у прилог томе, да Старчевићева странка, која је почела да пише и ради у корист Беча, неће више штети да се држи овог склопљеног споразума. Посланици бивше свемоћне народне странке почели су били да лякују рачунајући на сигурно, да ће српско-хрватска коалиција морати да усвоји сад њихову повуду и да их прими у своје крило. Кад им се та нада изјаловила, почели су да нуде споразум Старчевићевој странци. Злогласни Исо Кршњави ступио је отворено у Старчевићеву странку.

Као што рекосмо, има сабор Хрватске и Славоније ускоро да се састане, те српско-хрватска коалиција хтела је да буде на чисто са Старчевићевом странком у погледу оног познатог међусобног споразума.

Извршни одбор српско-хрватске коалиције упутио је у том смислу једно писмо на клуб Старчевићеве странке. У том писму је питао, да ли је поменута странка вољна да настави обавезан и уговорен споразуман рад у сабору. И шта треба онда да значи она изјава у конференцији Старчевићеве хрватске странке права: „Ми се нећемо везати уз револуционаше, а наш програм биће меродаван у нашем раду“.

Извршни одбор Старчевићеве странке није на то одговорио јасно и отворено, већ овако околицећи. Рекао је, како су чланови њени приправни, да подупру па и гласају за оне законске основе, којима се иде да се изведе реформа у слободном и напредном духу. Жали само што му ближе нису наведени ти предлози, но Старчевићева ће странка те савремене предлоге чак и надопуњавати, па некоје и сама износити. Уједно је тражио, да др. Медаковић, саборски председник, исправи ону

познату кривицу, коју је нанео Старчевићевој странци. На крају се још вели, како је конференција Старчевићеве странке својим саборским заступницима у сваком погледу оставила слободне руке.

На ово је извршни одбор српско-хрватске коалиције отписао, како му тај одговор није јасан. Главна задаћа сабора биће донашање уставних реформа у слободном духу. Да би са тај посао омогућио, не би смело да буде трзавица и забуна, које би пречиле саборски рад. Нарочито не би се смела изазивати расправа о државоуправним питањима или у најмању руку, та би се питања смела износити тек по претходном међу собом споразуму. Тако се пак поступало и први пут. Умољовају с тога Старчевићеву странку, да се изјасни је ли вољна држати се склопљеног међусобног споразума. — Што се тиче др. Медаковића, он није изнео јавно своје мишљење о Старчевићевој странци као председник саборски, већ као приватна личност. Те с тога коалиција српско-хрватска није овлаштена да у том утиче на њега. Старчевићева странка у својем одговору на то писмо одговорила је и опет врло магловито. Изјавила је да ће се држати оног споразума, да се овере сви спорени мандати и једне и друге странке. Но у даљем раду очуваће потпуну слободу државног становништва своје странке. Потпомагаће слободоумније и напредније реформе но и надопуњаваће их и сама износити. Од тога неће одустати. Што се тиче пак др. Медаковића извршни одбор српско-хрватске коалиције, ако жели правилан рад сабора, дужан је да утиче, да др. Медаковић исправи увреду; коју је нанео Старчевићевој странци.

После овога и не сачекавши одговор српско-хрватске коалиције и без знања њена, и пре но што су преговори довршени, Старчевићева је странка изнела и штампала целу ту праписку, што свакако самој ствари не иде у корист.

Извршни одбор српско-хрватске коали

ПОДЛИСТАК.

ЗАКЛЕТВА.

Прибележио Др. Д. К.

Ово би требало да буде mala приповетка, или пртица из живота. Не знам ни сам шта, јер морам признати, да се у тим стварима слабо разумем. Ово ми је и први посао у том погледу. Зато ће технички, стилистички, бати свакако испод критике. Али једно ће у ове приповетке бити свакако добро: она је истинита и поучна. Иначе је не бих ни написао, нити бих се пачао у ствари, које нису мој посао.

Јунак ове приповетке је Лука Михајлов Рибарев из Товаришева, у Бачкој. Упознао сам се са њиме на дунавском превозу између Сотина и Новог Села.

Кад су топла дани, идем сваки дан двапут на превоз и тамо се купам. Ту проведем сваки пут по сат, два — према томе колико имам времена — и посматрам оне разне људе и типове, који прелазе овамо или онамо преко Дунава.

Интересантно и лепо је то местанце.

На десној обали Дунава стоји омања кућица, биртија, са покривеном верандом баш уз Дунав. Одмах изнад ње диже се планина, по четак Фрушке Горе, са зеленим шљивцима и обновљеним америчанским виноградима. Ниже доле мутни Дунав, а преко равна Бачка. Мала лађа свака пола сата плива овамо или тамо преко Дунава, као бели лабуд, а за собом вуче свелу, пуну људи и кола.

Ја се тако загледам у Дунав, па по тала-

сима шаљем поздрав Новом Саду, где сам провео осам година мог најлепшег доба, — детињства. Тако сам једно јутро седео и чекао, да се мало расхладим, па да се купам, кад од Сотина дође један ратар, средње величине, оштра погледа, војничког држања, иначе симпатичног лика. Видим по оделу да је Бачанин. А ја вољем Бачване, јер и ја сам из срца Бачке. Назва ми: „Добро јутро“, а ја му се одјавим, па сам га посматрао. Допао ми се човек на први поглед.

Одмах ми је упало у очи, да не иште ракије, него тражи рибе; или ако тога нема, „беле каве“. И иначе сваког питам, одакле је и куд иде; па са сваки заподенем разговор. Али овај ме је својим понашањем баш изазвао на то. Србин, ратар, па ујутру у 6 сати не иште ракије, него „беле каве“.

Запитам га: „Одакле сте ви пријатељу?“ „Из Товаришева, господине.“ „Па куд идете?“ „Та чекам ту из Босне једнога, да ми дотера девет коња што сам их купио; па ћу преко у Пивнице на вапаш.“ „А, ви тргујете са коњима, па како вам иде?“ „Хје, таворим се господине. Кад год заслужим, а кад год и изгубим, али једно са другим, па даде се живети. Осим тога правим ја бране, држаља за грабље, чекиће, и све већ што спада у ту струку. Мој син Гига, знате тако га зовемо, иде у надницу, а кад и кад и жена и кћи, па да вид’те, господине, спрам наше сиротиње добро и живимо! Само да нисам ишао у Америку!“

Ту застаде и загледа се замишљено у даљину.

„А што сте ишли у Америку, кад вам и

овде добро иде?“ Запитам га.

„Ех, хтео сам да у брзо заслужим новаца, па да купим кућицу и мало земље, да лакше живим! Јер ја немам ни куће ни кућишта. Стојим под киријом. Мислио сам добро, али није тако испало. Двапут сам био до мора, па се вратио натраг. Баш ми се није ишло! Ал’ кад су ми се у селу почели ругати, да не смем преко мора, а ја трећи пут одем. Ал’ камо среће да нисам ни онда отишао. Од тешког рада сам се разболео, и само сам молио Бога, да још једаред видим моје Товаришево. Није то ништа, господине, та Америка! Ко хоће да ради и штеди, може и овде да живи. Знаш ја то по себи.“

Ту мој познаник прекиде разговор.

„Познајем ја ваше Товаришана“, рекох ја, да би наставио разговор. „Пају Радојчина, па Јелену, што је зову „дада“, па Пајиног брата, па Божу и т. д.“ почнем ја ређати све моје познанике.

„А од куд ви њих познајете?“ запита он брзо, као изненађен.

„Па долазе они к мени сваке недеље двапут ради очају“, одговорим му.

„А да нисте ви господин доктор?“ упита ме мој познаник.

„Јесам“, одговорим му ја.

„Е, лепо, лепо, чуо сам да они долазе к вама.“

После тога је ућутао и ходао је ваљда пет минута. Видим, хоће нешто да ми каже, а бори се сам собом, хоће ли или неће. Напослетку приђе ми ближе и рече: „Хо, мај, господине, имам ја жену, па да простите, није најздра-

ције одговорио је сад поново извршном одбору Старчевићеве странке. Нагласио је, како жали што се цела преписка пре времена изнела на јавност. Износи како је по тачци 3. уговора исгина власна Старчевићева хрватска странка права да одржи своју потпуну слободу у погледу свога државноправног гледишта, али там јој је само пружена могућност, да даје изјаве и ограде, које су оправдане са њеног државноправног становишта, као што је то чинила и у прошлом саборском заседању. Но тиме није овлаштена, да у сабору подноси и такве државноправне предлоге, који би стварали пре поне и могла чак можда онемогућити и донашање слободумних уставних реформа. Из последњег отписа Старчевићеве странке могло би се мислити, да та странка и у овом питању уздржава себи одрешене руке, тиме би она прекинула у првом саборском заседању уговорени споразум. — Према томе потребно је, да се јасно и тачно изрази у том питању. — Што се пак тиче дра Медаковића, он је ону своју изјаву дао као политичар изван сабора, то извршни одбор српско хрватске коалиције нема права да у тој ствари утиче на њега.

На ово писмо Старчевићева хрватска странка права није одговорила још ништа. За који дан видимо, шта ће на то одговорити Међутим и из овог садањег јасно се види, да Старчевићева странка неће отворено да изађе из рупе, већ покушава да се скрије за магловитост. Српско хрватска коалиција мора је извући из рупе отворено на видик Српско хрватска коалиција мора да буде што пре на често о тиме, како стоји са Старчевићевом странком, јер према томе још пре састанка сабора мора удесити своје држање и спремити се на све. — Њу чекају тешке и велике задаће, и она се не сме дати ничим смести и изненадити. Народ гледа у њу као у јединог свог правог заступника и она се мора показати достојна и способна тог поверења народног.

Политички преглед.

Министарски савет. Јуче пре подне био је у Будимпешти министарски савет, на којему су били сви чланови угарске владе. Предмет саветовању био је: коначно утврђење прорачуна за 1907. годину. Овом приликом претресана је билансија прорачуна, коју је у уторак саставио министар — председник Векерле. Ради тога је у уторак био Векерле у Даношу, да би могао тамо на миру радити. Према томе су неосноване све оне вести, да је тај дан био Векерле у Бечу, па наравно и оне комбинације, које су поникле услед те ве-

вија. Тако од последњег порођаја, па је нешто пробаци с леве стране, па не знам што ћу. А красна жена, а ето вид'те настрадала.

»Не могу ја знати, шта је с њом, док је не прегледам«, одговорим му ја.

Опет је заћутао мој пријатељ и шета. После неког времена дође опет до мог асталга и рече:

»Знате, господине, она се престрашила.«

»А од чега?«

»Та ја сам пре био јако велики пијанац, кад већ морам да кажем. Али већ девет година како ништа не пијем«, дода он чисто весело.

»Па шта је то било?« запитам га.

»Е, па причају вам господине Чуо сам да сте Србин, а видим да волите и разговарати, па ћу вам све причати. Ја сам, од како се знам, био сиромах. И моји родитељи били су сиромашни. Још као момак, кад сам радио, радио сам као хала. Мени није било пара у раду. Ја правим, као што рекох, бране, рашље за грабље, сечем дрва за чекиће ковачима и коларима и већ шта у тај пос'о спада. Ја сам био у стању, док је код Товаришева били шума, за недељу дана заслужити по педесет и више форинти! Ту уздахну и рече: «Ал' шта ми је то господине помогло, кад сам све за један дан проћердао.»

Опет је кратко време ућутао, па онда настави.

»Под небом, господине, није било, нит' ће бити већег пијанца и несретника, него што сам ја био. Имам красну жену. Одвук'о сам је. Она је из Пивница. Чуо сам да је казала, како

сти. Осим прорачуна на данашњем министарском савету расправљани су и они законски предлози, који ће се одма по отварању сабора поднети му. Министри се саветовали још и о текућим владавинским пословима.

Турска се спрема. Сваки час стижу вести о ратном спремању Турске, које по оне нити потврђују, нити побијају. Стога се не може водити надзор о истинитости оваких вести те их по својој новинарској дужности само прибележавамо. Сада јављају, да је Турска у Азији мобилисала војску од 100 хиљада људи, већ је пренела је из Азије и упутила према бугарској граници и према битолском вилајету.

Прилике у Русији. Руски Чивути нададоше опет дреку. Јавили су у Лондон, како их у Кијеву чланови т. зв. руске родољубиве лиге убијају и тлаче по улицама Чивути стога живе у великом страху. Јамачно, да Чивути нешто опет спремају у Кијеву или су што покушали, те их ухватили и сада ће опет бити пуне европске новине, како Чивути невине, не дужни страдају од варварске руље руске. Посве је природно, да огорчени Руси не поступају у рукавацама са Чивутима, но имају за то и разлога.

Революционари пак руски дали се сада на разбојништва. Да би дошли до новца, отворено на улицама нападају и плачкају. Тако су јуче у Тифлису — био је дан исплаћивања — наоружани разбојници на улици напали на благајнике четир равна новчана завода и отели им знатне своте новца. Од разбојника је само један ухваћен. У Петрограду су такође покушали јуче пред бервом, да поробе државног благајника, који се враћао из звања, али им је полиција осујетила намеру. Том су приликом ухваћена тројица, од којих се један зове Лебхардт (није Чивути?) и каже, да је из Швајцарске.

Изванредни ратни судови, који су постављени, да би стали на пут оваким разбојништвима отпочели су већ свој рад. Ови су судови осудили до сада 54 вликовца на смрт.

Саборски Одбор.

(Седница 11, 12, 13, 14, 15, 24., 25., 26., 27., 28.)
септембра 1906. год.)

(Наставак.)

У овом трећем извештају о раду последњег заседања саборског одбора, изнећемо само некоја најглавнија решења.

Прочитана је представка земаљске владе у којој пита којима је сиромашним свештеничким удовицама подарена припомоћ. Решено извести-

би се удала за мене, само да нисам пијанац. А ја је једног дана паћем на друму, бацам на кола и довучем кући.

Да сте је онда видели каква је! Једра, па пуна, не зна се ил' је образ пунији, па бео и румен или руке. И паметна је, господине. И воли ме. Та друга би ме сто пута оставила, јер сам је мучио, боже ми 'прости, као Христа што су мучили. Кад сам био трезван, лепо смо живели. Ал' чим осетим ту проклету рабију, ја полудим. Ја сам вредан и силан сам новац заслуживао. Све бадава чим накупим педесет или сто форинти, а ја у бирцуз, док траје последње крајцаре. Ту су тамбураши, карте и све што не ваља; а код куће нема хлеба, а немам ни вирију да платим.

Кад сам у бирцuzu, ником не кажем ни ружне речи; а никад се тук'о нисам. А кад доћем кући, зло. Ил' жена казала што, ил' не казала, она је крива. »Једаред знам да сам бадио ашов за њом, па се до пола урио у земљу. Да сам је погодио, убио бих је. Кајем се ја, кад се истрезним, и заричем се: никад више нећу. Пробао сам и да пијем нешто против пијанства, ал' не помаже. Једаред сам нашао за иконом две флашице, дуне неке водице. Гледам их ја, а у то жена наиђе. Побледила сирота као креч, кад је видела да сам их нашао. Знао сам одмах шта је. А и она је сиротица признала. Док сам ја у Срему секо трње, она ишла у надницу, да ми може купити лек против пијанства. Нисам се срдно, нити сам је грдио. Рекао сам јој, не бој се ти, сад ћу ја то и сам испити. И једну сам одмах испио, а другу

ти земаљску владу да је издата незнатна припомоћ пошто су средства исцрпљена.

Прочитана је представка епархијског административног одбора темишварског, у којој моли да се измене решење Саборског Одбора у питању скидања црквене скупштине, одбора и дра Љубе Павловића и да се та измена изради и код министарства.

Прочитана је представка становника меленачких, у којој траже да изађе изасланство Саборског Одбора да одлуку тога одбора и министарства изврши и у питању рачуна истрагу спроведе.

Прочитан је брзојав високопреосвећеног епископа темишварског г. дра Георгија Летића у којој јавља да је управа црквене општине у Меленцима предата именованом одбору. Решено: Брзојавни извештај епископа узети на знање с тим да су представке: епархијског одбора темишварског и меленачких становника постале после тога беспредметне.

Прочитан је фишкалов извештај у ствари подизања парнице у питању продаје каје манастира Беочина. Решено под теретом дисциплинарне истраге и последица позвати манастирску управу, да ту парницу покрене и извештај поднесе.

Прочитан је фишкалов извештај о прикупљеном историјату у питању манастира, против којих су Румуни подигли парницу. Решено сав тај материјал сложити и сачувати га код фишквала српских народних фондова.

По фишкаловом предлогу решено исплатити трошковнике фишкалским заменицима на страни.

По фишкаловом извештају и предлогу решено, позвати Србе у Араду да прикупе списе у питању спора са Румунима око једне српске цркве.

По фишкаловом извештају и предлогу решено је позвати дра Полита бившег фишкала да поврати рачуне манастира Војловице, Бођана и Ковиља, који су му као фишкалу предани на употребу.

Вести из места и са стране.

Отштета ерзац-резервистама.

Познато је, да сабор за две године, док је трајала криза у Угарској, није изгласао бившој незаконитој влади новачке, с тога је војна управа била приморана позвати ерзац-резервисте на вршење редовне војничке службе. Управни одбор коалиције мађарских странака протестовао је у своје време против тога и тада је обећао, да ће тражити да се ерзац-резервистама за то даде отштета. Како јавља „Мађар Хирлап“, садања влада донела је одлуку у погледу те отштете. Свега ће разделити 1½ милион круна ерзац-резервистама. Од те своте добиће ерзац резервисте дневно по 1 круну и 60 потура; дакле они, који су служили свих 185 дана, добиће 296 круна. Исплаћивања ће се вршити пре-

после пола сата. Уплашила се жена да ћу се отровати, јер тамо пише кол'ко се мора узети. Ал' мени ништа. Ни повратио нисам. Само ми је три дана у трбуху клопарало, као да се кола окрећу у њему. Три дана после тога, нит' сам јео, ни пио, ни пушио; ал' после опет по старом. Тако је то, господине, трајало неких десет до дванаест година. Невоља. И ја и жена и деца голи, боси, нема хлеба, нема се чим огрејати. Заречем се да ћу бити човек. Купим коње и кола да радим. Не прође кратко време, а ја за једну ноћ прокартам и новац и коње и кола. Плаче стара мати, јеца жена, вриште деца. Тако знам једаред, баш је била субата а ја ноћ пре попио и прокартао читаву стотинарку. Остало ми неколико форинти. Устао ујутру па плетем брану, а чујем како у соби јеца жена и гуши се у сузама. Болело ме је и жао ми је било. Сам сам себи био гадан. Мислио сам: па зар ја не могу бити човек. Имам красну жену, а онда сам имао и четворо деце; а ја нико и ништа. Нико ми неће да повери ни две крајцаре, јер зна да му нећу вратити. Мислио сам и мислио и уједаред бацам севиру, дозовем кћер и пошљем је да дозове бабу. Тако сам звао матер, која је становала код брата. После кратког времена дође мати. Већ из далека почне кукати: јао несретни сине, па докле ћеш тако? Зар не видиш вукавицу жену и сирочад твоју. — Немој мати плакати; преклињем је ја, него иди господину попи и моли га, да ме закуне у цркви, да више не пијем. — Једва мати дочекала, па одма попу. Кад се вратила каже ми, како је попа

ко административних власти, и овима су ради тога послане већ из домобранског министарства потребни списи. Међутим ту штету добиће само они ерзац-резервисти, који су или сасвим без имања или могу да докажу своје сиромаштво. Упозоримо на ово наше ерзац-резервисте, те нека се за време пријаве солгабировања или опћинским бележницима.

Свршило науке.

Милан Стефановић, син Мише Стефановића из Новог Сада, положио је са успехом последњи испит оријенталне академије у Будимпешти. Са искрености и друживности му оставља лепу успомену у тамошњој српској омладини. Честитајући му на успеху, желимо да у будућем свом позиву, као и до сада, увек пред очима има целину српскога народа.

Подела стипендија.

Саборски је одбор у својој последњој седници поделио стипендије и добили су ови: Адамовића: Павле Богдановић; Бањанинову: Георгије Марјановић; Војиновићеву: Милош Савић; Пајића: Родољуб Стојаковић Петровић Харашеву трговачку: Велимир Субић, Милан Шкорић, Бранко Давидовић; обртничку: Иван Неофитовић, Стеван Милосављевић, Стеван Дракулић; економску: Михајило Бранковић; Путникову: Душан Петровић, Емил Марковић; Сервицкову: Питомци Ш. разреда поманути су у II. разред, а питомци II. разреда поманути су у I. разред; изабрати су у II. разред: Бранко Јовановић и Јован Бекланов; за Ш. разред: Пера Шилић, Ранко Зец, Светислав Костић, Жарко Цетина, Владимир Петровић, Лазар Ђалап, Петар Тимотијевић, Ђорђе Илић, Богдан Оклобџија, Јован Дотлић и евентуално Сава Анђелић; Клирикални фонд гимназисте: Лазар Јакшић, Михајило Умљеновић, Милан Бабић (по 400 К); за задарску богословију: Илија Вашић, Милан Рајчевић (600 К); за карловачку богословију: Милан Варда, Манојло Крпаћ, Богдан Матковић, Ђорђе Маринковић, Сава Милановић, Душан Милановић, Георгије Трошић, Стеван Радујковић, Лазар Букинац, Бранислав Добродолски, Петар Момировић, Душан Поповић, Ђорђе Стефановић, Павле Хранисављевић, Илија Чупић.

Болест султанова.

О болести султановој час су јављали, да је опасна, час опет да нема никакве опасности. У опће о њој се јако тајило, те отуд стижаху тако супротне вести, да се није могло знати, шта је у ствари. Сада јављају, да је болест султанова врло озбиљна. Данима су држали, да ће за који дан доћи до промене на престолу. Занимљиво је, да се султан никада није дао прегледати чувеном берлинском професору Бергману, којему је први пут платио 200, а други пут 110 хиљада франака са прегледање. Професор је морао да суди о султановој болести по ономе, што би му султан рекао, јер га се није смео дотицати, те се с тога Бергман и устезао да по други пут иде у Цариград. У Цариграду ни Бергман ни помоћник му нису се смели ни с ким састајати а цариградским листовима било је чак забрањено, да пишу о њиховом бављењу у Цари-

граду. — Говоре, да султана толико мучи боља му, да не може, да врши државне послове, те ове обавља најмилији му син Бурхам Един и само најважније ствари подноси оцу. Ипак крај све своје болести султан води многе дипломатске преговоре ради промене наследног реда. Волео би да му трећи син по добу Бурхам Един — буде наследник. Наравно да ће ово тешко ићи, јер би се тада морала запоставити тринаест законитих наследника. Држи се, да је Немачка већ пристала па жељу султанову. По османском наследном реду требао би наследник да буде Решад ефендија, али овај и телесно и душевно није најчистији; с тога би већма волео брата Јусуф Изедина, мада за овог држе да је немилостив и тиранин и први би му посао био, да се освети за смрт свога оца. Јамачно је, да се питање о наследнику султанову неће лако решити. — Међутим то питање неће још избити, јер по мишљењу леичничком може султан још дуго вући ту болест, ако није искључено да сврши на брзо. Половица бубрега му је сасвим иструнула, а и друга половина је врло рђава. Ну зато султан још сваког петка иде на садамлик, што је за њ право мучењаштво. Вреди забележити још и то, да се Јермени спремају у читавој држави, да приликом промене на престолу дигну устанак.

Цигани и лакоумни свет.

Сваки дан у животу налазимо примера, како цигани на најједноставнији начин варају безазлени свет, па ипак има људи, који им још увек наилазе на лепак. Ове већином руководи страст за новцем и ради те гадне страсти после истичу се јавном подсмеху, а трпе и материјалне штете. Доносимо по загребачком „Покрету“ ове примере циганског лукавства и наивности лаковерна света, да би се овај последњи поучио на туђој штети и једном се опаметио. „Дана 22. септембра т. г. пријавила је Катарина Копач, гостионичарка на железничкој цести, да је истог дана дошло више цигана у њезину крчму пити вина. Један од њих стао јој приповедати, како је са својим друговима украо 3700 фор. из „циганске благајне“, па да би најрађе њој тај новац дали уз отштету од 100 фор. Из почетка Катарина Копач није хтела о тој трговини ништа чути, но кад је опет у вечер један од тих цигана дошао к њој и стао је наговарати, нека узме тај новац, јер да се он „заглео“ да га не ће потрошити, а другом никоју нема воље дати, јер само њу жели видети богату, пристала је Катарина Копач новац преузети, али само уз отштету од 100 круна. Сада је Катарина Копач пошла са Циганом на место, где се имала споменута украдена свота налазити. Циган је довео на железничку цесту, где се налазила његова жена са колима. Копач је опазила одмах у колима некакову пуну врећу, налику на поштанску, коју је циган отворио и из ње извадио пуну руку сребра. Уверивши се Копач, да је унутри новац, сместа је циганки исплатила 100 К, а циган упрти врећу са тобожњим сребром на леђа и пође с њоме. За кратко време опазила је Катарина Копач, да је нестало цигана, који је ишао за њом са врећом, а и кола са циганком. — На исти начин насамарен је 1. октобра у вече сигничар

Брчко Купешић, који је такође општећен са 100 К. — Полиција је ухватила циганског кнеза Петра Николи, а нада се да ће остали ортаци бити ухваћени.

Брзојави „Застави“.

Сталки 22. септембра.

Промена у уредништву „Пестер Лојда“.

Будимпешта. Главни уредник „Пестер Лојда“ Макс Фалк напустио је уредништво и у данашњем броју опрашта се са читаоцима. Нови главни уредници Фајгелберг и Сигмунд Сингер преузели су данас послове уредништва.

Изборна реформа у Аустрији.

Беч. У одбору за изборну реформу рекао је Гесман, да опће бирачко право мора продрети у Аустрији, јер оно је једино средство против мађарских тежњи, које вду за оцепљењем Угарске од Аустрије, а управљене су и против саме династије. Одбор је одбио са 26 против 20 гласова предлог Толингеров у погледу плуралитета изборног права

Прилике у Русији.

Петроград. Царска породица стигла је овамо. Влада не намерава никакве промене учинити у погледу изборног закона. Революционари се спремају, да изазову нове немире.

Кронштадт. Веса, да војска неће да изврши преуду над осуђеним морнарима, неистинита је. Данас је преуда извршена.

Болест Луегерова.

Беч. Оболео бечки градоначалник Луегер осећа се за сад боље. Опће је мишљење, да ће поднети оставку на своје звање, које је скопчано с великим трудом.

Против двобоја.

Будимпешта. Лига против двобоја обратила се на владу и сабор са молбом, да повећају заштиту части појединаца и да осигурају одстрањење двобоја путем закона. Протестује против напредовања нечовечне предрасуде у погледу двобоја. Позива се на снажају струју на образованом западу, где се најбоље друштво, међу овим одлична војничка лица, ставило у службу човечне борбе против ове варварске предрасуде.

П о ж а р.

Нанси. Изгорело овдашње позориште. Штета је 800 хиљада франака.

рекао да је то тешка ствар. Боји се да нећу заклетву одржати, а то је још већи грех. Имао сам још неколико форинти у џепу. Кад сам то чуо, отишао сам у бирдз и читав дан сам пио.

Много, врло много сам пио, ал' сам трезан кући дошао. Мислио сам о себи и својима читав дан. Увече одем сам г. попи. Сећам се као данас. Кад сам отворио врата, и попа и попадија вечерају баш наприкаша. Пуши се онај наприказив из чиније, а ја им назвем: до'ар вече и на здравље вечера! Да бог да и хвала Лука, ајде Лука вечерати! — Хвала господине! — Па које добро Лука? — Није добро господине! Ви знате господине, ко сам и кавав сам ја, па сам дошао да вас лепо замолим, закуните ме, да више не пијем. — Еј мој Лука, није то тако лако. Са светињом заклетве не може се играти. Ти хоћеш да се закунеш да не пијеш; а ето и данас си читав дан пио. Чуо сам ја то. Него промисли ти добро за три дана па онда дођи. Ја сам, господине, добро промислио. За то вас и молим да то буде одмах, ал' ћу процасти и ја и жена и деца. — Ђути попа и мисли, а ја видим не верује он мени. А и како ће, кад зна шта сам до сад радио. — Иди та Лука кући, па се још добро промисли, рече ми господин на послетку. — Одем кући ником ништа не говорим, ал' ту ноћ ни тренуо нисам.

Кад је завонило на јутрење, ја устанем умјем се, помолим се Богу, па одем брату. Нисам имао никаквих хаљина, ни чистих опанака, ни шешира. Замолим од брата

његове свечане хаљине, сна ми их донесе, ја се обучем, па хајд у цркву. Путем осетим да у прслуку звече новци. Сагурно је брат заборавио помислих у себи, ал' се у исти мах побожим да неће сна потрчати за мном да их узме па ћу бити несретан. Јер мени онда нико није веровао ни за две крајцаре. Ал' хвала Богу ја мирно дођем у цркву. Молио сам се Богу и скрено и из зна душе. Кад се јутрење свршило, изађем из цркве и чекам попу. Таман ја да му приђем, а председник општине наше погаче с њим разговарата. Чекам ја а видим како у разговору обојица погледају у мене. Унеке се они растану, а ја па пред попу.

«Господине молим да ме закунете, сад или некад.»

«Јеси ли добро промислио Лука?»

«Јесам, господине.»

«Давле тако?»

«Тако господине.»

«А ти хајде.»

Попа напред, ја за њим па у цркву. Попа оде у олтар, метну епитрахил на себе, узме књигу, а мени даде у једну руку часни крст а у другу свећу. Одведе ме пред мајку божију; па рече: «Клекни Лука!»

Ја сам клекао, попа се молио. Дуго, врло дуго се молио, ал' се мени тако чинило. Ја не знам. Цело ми је тело дрхтало, срце ми је лупало, да сам га сам чуо. Да је дуже потрајало, мислим да бих умро. Начега се не сећам, шта је молио, само знам да је напоследку казао: «да не пије ништа осим воде». Затим сам устао, целивао часни крст и епитра-

хиљ, попу пољубио у руку и изашао из цркве.

Од то доба, господине, као да никад нисам ни познавао ракију. То је била божија воља.»

«Јесте Лука, божија воља и ваша вера у Бога», одговорим ја.

«Од то је доба од прилике девет година, и до данас нисам обукао ни капи ракије, ни вина, ни пива. Од то доба кућа ми цвета. И све би сад добро било, само да ми је жена здрава. Болесна је баш од оног чуда и повора, што сам радио с њом. Сиромаш сам човек, господине, ал' дао бих и последњу кошуљу са себе, само да се излечи.»

«Бог лечи душу а доктор тело, одведите је ком доктору нећ је прегледа, па ће је божијом помоћу и излечити.» одговорим му. «Хоћу, господине послушаћу вас. Чим одем кући, урадићу то.» Док је мој познаник причао, ја сам извадио своју књижницу и бележио. Напоследку ће ме запитати: «А шта ви то бележите, господине?»

«Та ето то, што сте ми причали. Ја бих то дао у «Заставу», ако ви немате ништа против тога.»

После кратког размисљања рече ми: «Па нисам прогизан. Напишите и пошљите. Ја се зовем Лука Михајлов Рибарев из Товаришева. Можда још има где год таквих несретника, као што сам ја био, па нећ се на мом примеру науче памети.»

Ето то је та, од реча, до реча, истинита прича, коју ми је Лука о себи причао.

◆◆◆◆ НОВЕ МУЗИКАЛИЈЕ. ◆◆◆◆

Сад су баш изашле из штампе две најлепше и најпотпуније

„ЗБИРКЕ МУЗИКАЛИЈА“.

1. Албум 138 српских народних песама за гласовир. — Цена 5 круна.
2. Албум 100 најновијих игара за гласовир. — Цена 5 круна.

Ко пошаље новац у напред, добиће исте о нашем трошку.

ДВОРСКА КЊИЖАРА
Мите Стајића
у Београду.

1298 4-16

ЈАВНА ЗАХВАЛА

Извозно одељење сомборска овчија сира Душана Даљчева у Сомбору овим најучтивије саопћава свима потрошачима сомборска овчија сира, да је за овогодишњу сезону извоз престао 1. октобра п. н. к. Уједно изричемо најтоплију благодарност свима на пажњи и заузимању за домаћи и то: српски производ, те се препоручујемо и у будуће

С одличним поштовањем
извозно одељење
сомборска овчија сира

Душан Даљчев.

1336 2-3

ШПЕЦЕРАЈСКА, КРАТКЕ И ПЛЕТЕНЕ РОБЕ
ТРГОВИНА

ДУШАНА ДАЉЧЕВА

у Сомбору

треба једног млађег помоћника, вична истој струци, а да потпуно говори осим српски још мађарски и немачки. — Ступањ 1 новембра по н. к.

1336 2-3

ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА
БРАНИМИРА МИЈАТОВИЋА
у НОВОМ САДУ

потребује **ПОМОЋНИКА,**

доброг детајлисту, који говори српски, немачки и мађарски. — Ступања одма.

1351 1-3

ПРОДАЈА
РАДЊЕ.

Продао би моју добро уведено са добрим прометом паорско-кројачку радњу и трговину с оделом у најпрометнијем месту Славоније уз повољне услове.

Ушите умољавам на администрацију „Заставе“ под „JPV“.

1353 1-2

У пажњу! У пажњу!

Још досада није било,

САТ СА ЛАНЦЕМ

за који се јамчи да добро ходи

за само К 2-95 пот.

разашлимо докле траје још залиха из наше филијале у Брегенцу (Аустрија), кад нам се у напред пошаље новац или уз доплату (Nachnahme); ми робу по свој ванредно јевтиној цени само за то продајемо што смо ради да ликвидирамо са својим великим стовариштем од преко 10.000 комада.

1342 1-8

Ретко повољна прилика за препродавце.

Schweizerische Uhrenfabrik „Aralk“ Bregenz.

2 године се јамчи! 2 године се јамчи!

ПРОДАЈЕ СЕ

кућа са биртијом

на најгоднијем месту у Јарку на Сави, а састоји се из пет соба, кухиње, коморе, подрума, те простране авлије, нове штале и баште уз врло повољне услове.

Поближе обавести даје Милош Узелац у Вогњу код Руме.

1349 2-5

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

К. МАТИЋ

у Новом Саду

треба старијег помоћника који је вешт продавац, ступити може одмах, или за 14 дана.

1350 2-3

Кућа на продају

у Новом Саду.

У влатвој греди, продаје се одмах из слободне руке кућа бр. 23. — Упитати се у истој кући код сопственице куће.

1346 2-3

ПОМОДНО-МАНУФАКТУРНА РАДЊА

К. СИМОВИЋА

у Белој Цркви (Fehértéplom)

потребује једног старијег и једног млађег помоћника. Првенство имају они, који су добри продајци, и који знају српски, немачки, мађарски и романски говорити. Ступити могу одма или за 14 дана.

1291 3-3

Др. ЉУБИВОЈ СТОЈШИЋ

отворио је адвокатску канцеларију у МИТРОВИЦИ (Срем)

плавинска улица (шећер сокак) бр. 4 у кући г. Јов Шљивовачког.

1318 3-3

ПОМОДНА, ГАЛАНТЕРИЈСКА И КРАТКЕ РОБЕ
ТРГОВИНА

БРАЋЕ АДАМОВИЋ

ТИТЕЛ

потребује једног помоћника самосталног продавца 20—24 године, који је дуже времена на једном месту сервирао, плата фикс К 90—100.

1330 8-3

БРАЋА РАВШТЕРН

НОВИ САД

196 55-

ПЕЧИВО ШЉИВОВИЦЕ И КОМОВИЦЕ

Фабрика шестоструке сирћетне есенције.

На знање

нека изволе увести сви они, који желе

„ЈЕФТИН ЗАЈАМ“

код велико-сибињског земљокрепитног завода да подигну, да се да поменути завод зајмове само на оне некретнине даје које се у ужој Угарској налазе. Ближа извешћа дају онима, који ми 10 фил поштанску билегу пошљу.

Др Светозар Димитријевић,
Темешвар-Град Лошонцијев трг.

1299 3-3

ВИШИ ЧИНОВНИК

једног повчаног завода, жели променути своје садање место. Располаже са најбољим препорукама и са знатнијом јамчевином. — Ушите односно понуде ваља упутити администрацији овог листа под знаком „1051“.

1322 2-6

ФАБРИКА

ципела, папуча, чизама,

опанака и баканци

ВЕЉКА ВИЛИЋА

У РУМИ (СРЕМ)

препоручује своју признато најбољу израду горњих фабриката, а све по најумеренијој цени.

1243 3-3

Ценовници бадава и франко.

ПРЕ ДОРУЧКА

1 чаша ројичког „Tempelquelle“ дјејствује на мокрење, ствара апетит и регулише столицу.

„Styriaquelle“ има та иста својства, само јаче дјејствује.

Велико стовариште за Угарску

Joseph Hoffman

974 1-4 Budapest, Bâthor-utca 8.

Нећеш се кајати,

ако узмеш **РАНОГ ТРАШКА**

који се већ у мају бере. Цена му је од 100 кила 41 круна — Добија се преко

1354 1-5

Васе Вучковића,
Нови Сад, Темеринска улица 40.

СУБОТИЧКА

СРПСКА ШТЕДИОНИЦА

Д. Д.

У СУБОТИЦИ

(преко пута железничке станице)

прима улоге на приплод и издаје зајмове уз врло повољне услове.

627 17-33

ШПЕЦЕРАЈСКУ И СИТНИЧАРСКУ ТРГОВИНУ на добром месту опстанак сигуран

Издајем под рачун

старија особа била мушка или женска која је вична у тј струци и нешто кауције посредује има првенство. Упитати код

К. М. Мирков

Вел. Кикинда

1305 3-8

ПОСЕД : ОД 32 :
ЈУТРА

(јутро од 1600□)

који се састоји од 4 јутра шљивика, 2 и по јутра винограда, до 5 јутара ливаде, нешто шуме а остало плодне оранице, добровољно продаје се у плодном крају Славоније. На поседу су две куће и све потребне господарске зграде у најбољем стању. Поткућнина (земљиште око зграде) до 4 јутра велика. Уз посед даје се сено, слама и све потребне господарске опреме, као кола, бурад итд. а уз то и нешто марве. Посед је сачуван од поплаве — и никада га вода не топи. Услед болести продаје се за 25 хиљада круна. Поближе као и адресу даје:

1262 3-3

Вересијска удруга
у Сибињу (Славонија).

Продаја гостионе!

Услед смрти мога мужа продајем кафану тако звану

код „КИР МИТЕ“

са целим кафанским намештајем.

1356 1-3

Олга уд. Касапиновић

Срем. Карловци

